

Jaume Marquès amb amics i familiars, entre ells el seu germà mossèn Miquel, rector d'Amer.

L'home

Manuel Mir i Tomàs

Quan la població de Cassà de la Selva va retre un homenatge al Doctor Marquès, ningú no podia suposar que mig any després ens havia de deixar per sempre. En aquella ocasió vaig publicar un article al diari *El Punt* on parlava d'en Jaume Marquès i Casanovas com d'un home bo, que és com sempre el vaig conèixer. Aleshores deia, i ara m'hi refermo una vegada més, que una de les coses importants de la meua vida ha estat conèixer el Doctor Marquès, millor dit el bon amic en Jaume Marquès i Casanovas.

Sé que aquell article va sorprendre molta gent. Però ell i algun altre seu company ple d'humanisme, com Mn. Fuentes, m'abraçaren per les quatre ratlles de l'escrit. No van ésser pocs els qui es preguntaren com podia haver-hi una relació d'amistat, un enteniment, entre el canonge de la Catedral de Girona i jo, que tan allunyat m'he mostrat de l'Església com a institució, fins al punt d'haver sol·licitat, i obtingut, la retirada del crucifix de les sales del Palau de Justícia de Girona. Per als qui solament entenen d'aparences, aquella amistat, aquell entendre's entre el canonge i el laic era incomprendible.

El Doctor Marquès passà la seva vida lliurat a l'Església i compaginà la seva vocació eclesiàstica, és a dir la difusió de la doctrina apostòlica, amb l'altra vocació, la de l'estudiós de la història i molt concretament de la història de la nostra ciutat. En el seu estudi, i crec que això és una demostració de la seva grandesa, no es limità a qui tenia el mateix concepte religiós que ell, sinó que posà un gran amor a comprendre i difondre el que fou el

món jueu a casa nostra. Gràcies a ell s'ha conegut el barri jueu de la ciutat de Girona, s'ha sabut el que es visqué dins el call de la nostra ciutat, i també mil i un detalls que solament qui es passa hores i hores en la investigació històrica dels més vells documents pot treure a la llum.

Això sol ja seria important, estudiar i comprendre els altres, els diferents. Però hi ha més coses, moltes més. El Doctor Marquès no solament tenia aquesta obertura d'esperit i de cor en els papers, en l'estudi, sinó que això li sortia innat, del fons del cor, en la seva vida quotidiana. Ara us voldria parlar d'un viatge que férem junts a Israel, ja fa bastants anys, on ell volgué conèixer els llocs per on la seva creença li deia que havia passat el seu Crist. Però no menys entusiasme mostrà com a home a conèixer, parlar, compartir idees, en definitiva, entendre's amb gent que res tenia a veure amb el seu Crist. El cor del Doctor Marquès estava per damunt de tota ideologia, de tota creença i era bo de veure'l parlar i entendre's amb rabins amb els quals acabava abraçant-se. Abraçada que donava a entendre que l'home, l'home bo, l'home que ha arribat a la comprensió, té uns valors fonamentals que estan per sobre de creences particulars o partidistes.

Però aquesta actitud no li he vist al Doctor Marquès solament en el referit viatge. Són moltes les persones, molts d'ells veritables savis, que he acompanyat a l'arxiu de la Catedral, perquè coneguessin i poguessin parlar amb qui n'era l'arxiver, amb qui coneixia tot allò, tot aquell món de documents, i els pogués guiar en allò que buscaven. Sempre hi hagué una cons-

tant: el Doctor Marquès els orientava, el Doctor Marquès sabia encaminar-los en les seves investigacions, el Doctor Marquès els omplia de ciència: però tots sortien admirats de la senzillesa, de la bonhomia, en definitiva, del cor d'en Jaume Marquès i Casanovas, que era capaç de posar humanisme en els més rancis documents de l'arxiu.

No, és evident que el seu món de l'Església no és el meu món, que el seu món de la investigació històrica, no és el meu món; però sí que hi havia uns punts de contacte entre nosaltres dos. Tots dos sentíem la llum que es filtra dins la Catedral de Girona i a tots dos, cadascú des de la seva posició, aquesta llum, que a mi em recorda la del mar de la meua Tossa i a ell li recordava la que es viu en els boscos de la seva Madremanya, ens feia, simplement, estar bé. A tots dos ens agradava la pau que es viu en el cor quan ens assèiem en un banc de la Catedral de Girona. A tots dos ens feia viure l'harmonia que se sent dins la Catedral de Girona. Tots dos ens enamoràrem de la Catedral de Girona, perquè en ella s'hi està bé, perquè en ella s'hi viu la llum, perquè en ella s'hi sent l'harmonia en el cor. Potser aquest és el punt de contacte sobre el qual es fonamentà una amistat per sobre d'idees i creences; perquè al Doctor Marquès, a en Jaume Marquès i Casanovas, l'interessà per sobre de tot sentir la llum que es filtra pels vitralls de la Catedral de Girona, sentir la pau i viure l'harmonia que es troba en el seu interior, perquè en el fons buscà i trobà l'harmonia en el cor de l'home.

Manuel Mir i Tomàs
és advocat.